

BEN TENEZZÜL ETMEM!

“Zaman bir büyük müfessirdir; kaydını izhar etse, itiraz olunmaz. [1]”

Bu söz ilerleyen zaman ve tarih sahnesine levh-i âlâdan çıkan her hadise ile kendisini göstermektedir. Basiret sahibi olan görmektedir. Bazan basar kör olsa da göremese de basiretten kaçmamaktadır.

Nitekim zamanın muktezasınca hatt-ı hareket etmeyen kimseler, zamanın çarkları arasında ezilip mahvolmaya mahkumdur. Bundan kaçış söz konusu değildir. Malum bakkal hesabı ile holdink veya avm yürütülemez. Bizler ise Ehl-i sünnet ve cemaat olan Nur Talebeleri de hizmetimizin istikametini muhafaza ve müdafa etmekle mükellef ve muvazzafız.

Nura sadakatle, Nurun bekçiliğini ihsan-ı ilahi ile omuzumuza Cenab-ı Hak koymuş. Biz bu vazifeyi almadık, verildi. O hâlde biz de verilen bu vazifeyi en güzel surette ifâ ve icrâ etmekle mükellefiz. Bu aslında hem bir mesuliyet hem bir taltiftir.

"Bir tek adam seninle hidayete gelse, sahra dolusu kırmızı koyun, keçilerden daha hayırlıdır." [2]

O halde bize neler oluyor ki bu vazifeyi icra edenleri ve kendimizden daha güzel becerenleri çekemiyoruz?

Bu vazifeyi ifa ederken de sadakat bizler için olmazsa olmaz olan bir esastır. Sadakat denildiği ve tarif edildiği gibi yapılmasıdır. Kendisine insanın bir hedef tayin edip o maksada müteveccihen hareket etmelidir. Bu hareketin neticesi kader, hadiselerin meydana gelmesi kazadır. Bizim hizmette ihtiyarımızı kullanmamız ise atâ olmaktadır.

“Beşerin akıllarına ve fehimlerine göre konuşmak bir tenezzül-ü ilahîdir.” [3]

Ders okuma makamında bulunan kimseler de ders okurken dinleyenlerin fehimlerine göre konuşması hem belagate hem de konuşma adabının gereğidir. Yoksa senin testin ne kadar büyük olursa olsun karşındakine verebildiğin miktar önemlidir.

Bir de en ulu testi bile içerisinden ab-ı hayatı başkasına vermek için tevazu ile eğilmeye mahkumdur. Testi hiç eğilmezse ya içindeki su buhar olur gider veya bayatlar. Ne kendisine hayrolur ne de başkasına hayrolur.

“Kitap yüklü merkep” [4] tabiri de tevazu ile millete bir şey anlatmayıp, kibir ile Kaf dağının başında olan kimselere de okkalı bir tokat atmaktadır.

Risale-i Nur Hizmetini bize bırakan ahir zaman müezzini Bediüzzaman Said Nursi (k.s.) bu hizmetin düsturlarını Lâhika mektupları olarak belirlemiştir. Bu Lâhika mektupları ise ahir zamanda istikametli hizmetin esaslarını, yöntemini, tarzını, şeklini göstermektedir. Barla ve Emirdağ Lâhikasının taktim kısmını her bir cümlesi yer yer kelimesi altı çizilerek **“dikkat ve tefekkürle devamlı olarak okumak.. [5]”** ve

“Lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî mes'eleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'aniyenin esaslarını ders veriyor.[6]

Bu gibi hususları lahikadan sondaj ile santrüfj ederek çıkartıp içtimai hayata tatbik etmekle mükellefiz. Ama ne acı ki tevazu yerine kibir, hizmet yerine hezimet, ders okuyorum diye dümdüz okuyup gidenler veya tam dersi bir cümle okuyup sulandıra sulandıra şaklabanlıklar yapanlar sebebi ile Nurlar perdelenmekte ve çok kimselerin daire-i Nuriyeye girmelerine Çin setti gibi set çekmekte.

“Taassub perdesi..[7]” taşıyan bu kimseler ise, set çekip mani olduklarına ise **“Nasipsizmiş, nasibi yokmuş!”** gibi yaftalar yaparak kendi taassubunu gizlemekteler, bir nevi **tağut-u hafi** sıfatına bürünüyorlar. Sonra biz ıslah edicileriz diye kendisini kandırıyor.

“Taassub taşıyan..[8]” kimselerin borusunun Risale-i Nurun önünde öttüğü yerde sağlam hizmet edilmez. Çünkü **“taassub ve tarafdarlığın müdahaleleri..[9]”** neticesinde şahsın anlayışı Risalelerin önüne geçmiş, şahıs risalelere muhalif sözde hizmet hakikatte hezimetle etse kimse itiraz edemez çünkü Risalelerin değil falanın filanın borusu ötmektedir.

“Taassub taşıyan..[10]” kimselerin peşinde giden kraldan çok kralcı geçinen kimseler ise, taklit ettiği mutaassıb kimsenin gölgesi olmaya, onu taklit etmeye, birisi bir şey dese **“Sen bu abiden daha mı iyi biliyorsun?”** diyerek susturmaya çalışmakta. Maalesef bizden gibi görünüp, aslen ifsad için daireye sokulmuş olan

kuklalara aldanan çok kimseler, saftirikler var. [11]

“Taassub taşıyan..[12]” kimselere hitaben **“istibdad ne şekilde olursa olsun, meşrutiyet libası giysin ve ismini taksın; rast gelsem sille vuracağım.[13]”**

Böyle atgözlüklü kimseler Hizmette geri vitesler olarak tesmiye ediyorum. **(Buna dair “hizmette “r” geri vitesler” makalemize bakabilir.)** mesela buna bir misal vereyim. Bir yerde bir okuma programı var. X meşrebine ait. Y meşrebinden kimsede müsaid olduğu için katılmak istiyor. At gözlüklü kimseler “olmaz!” diye karşı çıkıyor. Neden dendiğinde ise “o bizden değil.” Denmekte.

Bağnaz olana sormak lazım “Sen kimdensin?”

Üstad bile **“Hiçbir müfsid ben müfsidim demez. Daima suret-i haktan görünür. Yahut bâtilı hak görür. Evet, kimse demez ayrım ekşidir. Fakat siz mehenge vurmadan almayınız. Zira çok silik söz ticarete geziyor. Hattâ benim sözümü de, ben söylediğim için hüsn-ü zan edip tamamını kabul etmeyiniz. Belki ben de müfsidim veya bilmediğim halde ifsad ediyorum.”**

“Öyle ise her söylenen sözün kalbe girmesine yol vermeyiniz. İşte size söylediğim sözler hayalin elinde kalsın, mehenge vurunuz. Eğer altın çıktı ise kalbde saklayınız. Bakır çıktı ise çok gıybeti üstüne ve bedduayı arkasına takınız, bana reddediniz gönderiniz.[14]”

“Binaenaleyh bir Nur talebesine olur olmaz eseri okutturmak ve her sözü dinlettirmek kolay bir şey değildir. Zira onun gönlünün mihrak noktasında yazılı olan şu 'Dikkat!' kelimesi, en hassas bir kontrol vazifesi görmektedir.[15]”

Genç Nurcular taassuba fevkalade karşı olması şayan-ı taktirdir.

“Nev'-i beşerde, hususan bu asr-ı hürriyette ve bilhâssa medeniyet dairesinde hemen umumiyetle hüküm-ferma 'hürriyet-i vicdan' düsturunu kırmak ve istihfaf etmek ve dolayısıyla nev'-i beşeri istihkar etmek ve itirazını hiçe saymak kadar cür'etinizle, hangi kuvvete dayanıyorsunuz?[16]”

Hürriyet tahdid altına alınamaz. Hele hele manevi mevzularda. **“Abim, hocam, vakfım, şeyhim”** dedi diye kabul edilemez. Eğer öyle olsa idi. **Efela tefekkerun,**

yetefekkerun.. gibi ayetler nazil olur mu idi? Nurculukta taassub sahiplerinin dayatmalarına asla göz yumup hazmedemeyiz.

"Ümid, yeisle öldürülen kuvve-i maneviyemizi ihya etti. Şu hayat, âlem-i İslâm'daki galeyan eden fikr-i hürriyetten istimdad ederek umum âlem-i İslâm üzerine çökmüş olan istibdad-ı manevî-i umumînin perdelerini parça parça edecektir.[17]"

"Taassub zamanı geçti. Maziyi unutmak ve istikbale bütün kuvvetimizle müteveccih olmak lâzım gelir...[18]"

Geçmişte şu oldu bu oldu deyip arabayı dikiz aynasına bakarak sürmek yerine önümüze bakıp yolumuza öyle devam etmeliyiz. Arada dikizlere bakıp arkayı kontrol etmeliyiz. Araba dikizlere bakılarak sürülmez. Geçmiş kenara koyup ittihad ve ittifakımızı sağlamak için gayret göstermeliyiz. Taassub sahiplerinin seslerine kulak tıkamalıyız. Taassub bir hastalıktır, lakin bilinmez ki tedbir alınsın.

"İslâmiyetin şe'ni metanet, sebat, iltizam-ı hak olan salabet-i diniyedir. Yoksa cehilden, adem-i muhakemededen neş'et eden taassub değildir. Bence taassub.. bürhan ile temessük eden ülemanın şanı değildir.[19]"

"Fakat heyhat, bizler arpa anbarı içinde açlıktan ölen tavuklara benzeriz. Elimizde bir mecmua-yı hakaik dururken ona karşı göz yumar ve başkalarından istiane ederiz.[20]"

"Meşreben ve fikren '*müsavat-ı hukuk*' mesleğini kabul edenlerdenim. Ve şefkaten ve İslâmiyetten gelen sırr-ı adalet ile, burjuva denilen tabaka-i havassın istibdad ve tahakkümlerine karşı eskiden beri muhalefetle çalışanlardanım. Onun için bütün kuvvetimle adalet-i tâmme lehinde, zulüm ve tagallüb ve tahakküm ve istibdadın aleyhindeyim. [21]"

Evet, tehditlerle, korkularla, hilelerle efkâr-ı âmmeyi başka bir mecraya çevirtmek mümkün olur. Fakat tesiri cüz'îdir, sathîdir, muvakkat olur. Muhakeme-i akliyeyi az bir zamanda kapatabilir. Amma irşadıyla kalblerin derinliklerine kadar nüfuz etmek, hissiyatın en incelerini heyecana getirmek, istidadların inkişafına yol açmak, ahlâk-ı âliyeyi tesis ve alçak huyları imha ve izale etmek, cevher-i insaniyetten perdeyi kaldırıp hakikatı teşhir etmek, hürriyet-i kelâma serbestî vermek, ancak şua-i hakikattan muktebes hârikulâde bir mu'cizedir. [22]"

Avam-ı nâsa yapılan irşadlarda, belâgat ve irşadın iktizasınca, avamın fehimlerine mûraat, hissiyatına ihtiram, fikirlerine ve akıllarına göre yürümek lâzımdır. Nasılki bir çocukla konuşan, kendisini çocuklaştırır ve çocuklar gibi çat-pat ederek konuşur ki, çocuk anlayabilsin. Avam-ı nâsın fehimlerine göre ifade edilen Kur'an-ı Kerim'in ince hakikatları، التَّنَزَّلَاتُ الْإِلَهِيَّةُ إِلَى عُقُولِ الْبَشَرِ ile anılmaktadır. [23]

"Belagat, mukteza-yı hal'i mûraatten ibaret değil midir?" [24]

"Şecere-i âlemde, meyl-ül istikmal vardır. Yani kâinatın, bir ağaç gibi bütün zerratı ve eczası kemale meyleder ve kemale doğru yürümektedirler."

"O umumî meyl-ül istikmalden ayrı olarak, insanda da meyl-üt terakki vardır. Bu meyl-üt terakki çekirdek gibidir; neşv ü neması pek çok tecrübeler vasıtasıyla olur; ve çok fikirlerin mahsulü olan neticelerin içtimaiyle teşekkül ve tevessü' etmekle fûnunu intac eder. Bu fûnun da, mürettebedir." [25]

"Avam, yüksek konuşmaları anlayamadığından mahrum kalır. Ve keza avam-ı nâs, ülfet ettikleri üslûblardan ve ifadelerin çeşitlerinden ve daima hayallerinde bulunan elfaz, maânî ve ibarelerden fikirlerini ayıramadıklarından, çıplak hakikatları ve akliyatı fehmedemezler. Ancak o yüksek hakaikın, onların ülfet ettikleri ifadelerle anlatılması lâzımdır." [26]

Yüksek bir insan, bir çocukla konuştuğu zaman çocukların şivesiyle konuşursa, çocuğun zihnini okşamış olur. Çocuğun fehmi, onun çat-pat söylediği sözler ile ünsiyet peyda eder; söylediklerini dinler ve anlar. Aksi halde o insan ile o çocuk arasında bir malûmat alış-verişi olamaz. [27]

Ders okuyan kimse bakıyorsun dersini üst perdeden okuyor, otobanda 180 km ile gidiyor. Geçenlerde bir derse katıldım akşam, sıcak vs. ders okuyan 180e taktı okumaya başladı. Bir ara baktım dalmışım. **"bana tesir etmedi. Düşündüm. Kasavet-i kalbimden başka.."** [28] bu sebepleri buldum yazmak istedim. Yani Tabir-i caiz ise Allah tenezzül etmiş bizlerin anlayacağı seviyede konuşmuş, Haşa **"Ben etmiyorum tenezzül"** manasına geliyor.

"Beşerin akıllarına ve fehimlerine göre konuşmak bir tenezzül-ü İlahîdir." [29]

Bu kaideyi çığnıyor ve derse ilk defa gelenlerin daha da gelmemesine sebep oluyorlar.

Sonra bakıyorsun seneler geçmiş sen, ben, bizim oğlan ülfetle mübtela olmuş ders okunmaya devam ediyor. Sonra bize niye kimse gelmiyor deniyor.

Gelenlerle belagata münasip olarak muhatab olmamak, yeni birisi mi gelmiş gelmemiş mi umursamayan, nasılsa birisi alakadar olur deyip oralı olmamak, bu yaşta ben mi alakadar olayım düşüncesi...

“İslâmiyetin şe'ni metanet, sebat, iltizam-ı hak olan salabet-i diniyedir. Yoksa cehilden, adem-i muhakemeden neş'et eden taassub değildir.” [30]

O halde İslamiyetin şe'ni olan bu kavramların içi boşalmış sadece namı kalmış, kof olmuş oluyor. Neticede ise,

"Kâinattaki zeval, firak ve adem zahirîdir. Hakikatta firak yok, visal var. Zeval ve adem yok, teceddüd var." [31]

Adem olmadığına göre, bu kavramların içinin boşalması ise taassuba davetiye çıkartmaktadır.

Allah bizleri liyakati ile hizmette, sadakatle kaim, daim etsin, iz'an, iltizam, itikad versin.

[1] Münazarat (32)

[2] Şualar (336) bk. Sahihi Buhari 3/57; ez-Zühd İbnül Mübarek 1/484; El-Fethül Kebir 1/282; Buhari, Müslim ve Müsned'i Ahmed'den nakil; İhya-u Ulum, 1/9.

[3] Asa-yı Musa (118)

[4] Cuma Suresi 5. Ayet meali

[5] Asa-yı Musa (249)

[6] Barla Lahikası (9)

[7] Tarihçe-i Hayat (254)

[8] Şualar (334)

[9] Muhakemat (37)

[10] Şualar (334)

[11] bk. Şualar (288), Tarihçe-i Hayat (690, 691)

-
- [\[12\] Şualar \(334\)](#)
 - [\[13\] Tarihçe-i Hayat \(72\)](#)
 - [\[14\] Münazarat \(14\)](#)
 - [\[15\] Tarihçe-i Hayat \(15\)](#)
 - [\[16\] Mektubat \(430\)](#)
 - [\[17\] Münazarat \(28\)](#)
 - [\[18\] Tarihçe-i Hayat \(235\)](#)
 - [\[19\] Münazarat \(89\)](#)
 - [\[20\] Barla Lahikası \(64\)](#)
 - [\[21\] Tarihçe-i Hayat \(184\)](#)
 - [\[22\] İşarat-ül İ'caz \(109 - 110\)](#)
 - [\[23\] İşarat-ül İ'caz \(116\)](#)
 - [\[24\] İşarat-ül İ'caz \(116\)](#)
 - [\[25\] İşarat-ül İ'caz \(117\)](#)
 - [\[26\] İşarat-ül İ'caz \(115 - 116\)](#)
 - [\[27\] İşarat-ül İ'caz \(158\)](#)
 - [\[28\] Divan-ı Harb-i Örfi \(81\)](#)
 - [\[29\] Asa-yı Musa \(118\)](#)
 - [\[30\] Münazarat \(89\)](#)
 - [\[31\] Sözler \(765\)](#)